

- » активно партниране в процеса от страна на университети и Научноизследователския институт по образованието;
- » ромчетата, подлежащи на задължително обучение, да преминат подготвителен клас заедно с българчетата още през 2003/2004 учебна година;
- » да се създаде организация и добро сътрудничество между всички звена, отговорни за образованието на ромите.

По отношение на очакваните трудности при изпълнение на моделите се получи много интересни мнения.

- » неяснота за представителите на образователните власти на всички нива за същността, целите и подходите за десегрегация на ромските училища и процесът да придобие административен характер;
- » учителите да бъдат изоставени да се справят сами с проблемите, каквато често е практиката в училище;
- » при липса на изработена регионална политика и неуточнени в конкретните общински програми действията, сроковете, ресурсите и отговорностите на участниците в процеса;
- » негативно отношение на учители от интегрираните училища към новопостъпващите ромски деца и некомпетентност за работа с тях;
- » негативно отношение на родителите на етнически българските ученици;
- » неподготвеността на приемните училища да посрещнат ромчетата;
- » неубедителната мотивация на родителите на ромските деца и слабата предварителна работа с ромските семейства от страна на държавата и самата ромска интелигенция;
- » ниският жизнен статус на огромната част от родителите роми в обособените квартали;
- » липса на обективни процедури за адекватен прием на децата в приемните училища;
- » деструктивна роля от страна на ръководителите и учителите на ромските училища. В страха си да не загубят работните си места могат да влияят върху мнението на ромската общност.

- » проблемите са от „общ характер“ – база, подготовка на учители, специализирана работа с родители и пр. За решаването им има опит и са значително по леки и по-преодолими от тези във Втория модел.

- » реструктуриране на училищата;
- » подготовка на кадри (няколко учители след IV клас по различните предмети срещу един учител в началния курс);
- » настройка на родителите;
- » шокова среща на българи и роми в V клас;
- » „вписването“ на децата роми (завършили 4 клас) в 5 клас и атмосферата на приемните училища. Ще е много по-трудно, дори носещо известни рискове. Известно, че след завършване на начална училищна степен се променят характеристиките на детската личност – формирани и изградени в определена степен: воля, памет, въображение, внимание, интереси, комуникативни умения, умения и навики за хигиена и поведение в училище и в обществото. Намирам, че ще е много трудна „срещата“, хармонията в отношенията, уеднаквяване на ценностната система. Очакваният момент за подражание към доброто, прогресивното, красивото, визиран във Втори модел, е непредвидим – според мен;
- » по-ниската степен на подготовка на учениците, идващи от ромското училище;
- » недоброто владение на книжовен български език от страна на ромските деца.

Активно партниране в процеса от страна на университети и Научноизследователския институт по образованието

1) за двата модела едновременно

2) за Първи модел

3) за Втори модел